

Regjeringen vil endre plan- og bygningsloven:

La oss beholde styringen for hvor det kan bygges!

Ti organisasjoner, som representerer drøyt 1 million mennesker i Norge, ber Kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup og regjeringen legge bort forslaget om å gjøre det enklere å dispensere fra vedtatte planer.

Vi sier NEI, fordi forslaget til lovendring kan få følgende konsekvenser:

- Flere naturområder kan forsvinne.** Arealendringer utgjør den største trusselen mot norsk natur, planter og dyr. Endringene vil svekke styringen av arealbruk og muligheten til å se sumeffekten, og dermed forverre situasjonen for naturen i Norge.
- Flere friluftsområder kan forsvinne.** Mer utbygging, spesielt når den er dårlig planlagt, ødelegger folks nærnatur, små skogholt der barn leker, og ferdselsmuligheter i strandsonen. Tall fra SSB viser at 64 prosent av søknadene om dispensasjon til bygging i strandsonen innvilges.
- Mer matjord kan forsvinne.** Nedbygging av norsk matjord kan bli enklere, og på samme måte som med naturen, ses ikke sumeffekten når en dispensasjon vurderes. Med den konsekvens at selvforsyningsgraden kan svekkes.
- Mindre demokrati og mer konflikt.** Lovendringen vil innskrenke den direkte demokratiske rettigheten folk har til å bli hørt, da de ikke har den rettigheten i dispensasjonsbehandling. Konsekvensen vil bli mer konflikt mellom innbyggere og utbyggere, da utbyggerne får fortrinn når de får tillatelse gjennom dispensasjon. Planprosesser hvert fjerde år der alle får delta sidestilt gir forutsigbarhet, mens økt mulighet for dispensasjon gir konstant unntakstilstand.
- Et svekket kunnskapsgrunnlag for beslutning.** I forkant av en ordinær planprosess får politikerne et godt kunnskapsgrunnlag fra administrasjonen og gjennom innspill fra innbyggere og organisasjoner. Ved dispensasjon tar politikerne beslutninger basert på et mye tynnere kunnskapsgrunnlag, uten bred involvering.
- Folks, naturens og matjordas rettsvern i fare.** Med de foreslåtte endringene blir det vanskeligere for Fylkesmannen å fremme innsigelse, og domstolen nektes å prøve kommunenes skjønn i dispensasjonssaker. Dette gjør at rettigheter som folk har i dag blir borte, og at fagmyndigheters mulighet til å sikre viktig natur og matjord svekkes.
- Plan- og bygningslovens intensjon i fare.** Plan- og bygningsloven er tydelig på at arealendringer skal skje gjennom plan. Dersom muligheten til å gi dispensasjon blir utvidet og ikke lenger kun blir et unntak, vil dette undergrave arealplanenes legitimitet.
- Fagfolks klare råd lyttes ikke til.** Regjeringens forslag kommer på tross av at Riksrevisjonen i flere rapporter de siste årene har pekt på at dispensasjoner undergraver nasjonale målsettinger. Rådet fra Riksrevisjonen og forskere (EVAPLAN) er derimot å styre gjennom plan, ved å styrke plankompetansen i kommunene.